

Na osnovu člana 70. stav 6. Zakona o policiji („Službeni glasnik RS”, br. 6/16, 24/18 i 87/18) uz saglasnost ministra nadležnog za poslove pravosuđa,

Ministar unutrašnjih poslova donosi

PRAVILNIK

o načinu i uslovima primene policijskih ovlašćenja prema maloletnim licima

"Službeni glasnik RS", broj 83 od 27. novembra 2019.

I. UVODNE ODREDBE

Član 1.

Ovim pravilnikom propisuje se način i uslovi primene policijskih ovlašćenja prema licu koje nije navršilo 18 godina (u daljem tekstu: maloletno lice).

U smislu ovog pravilnika dete je lice koje nije navršilo 14 godina, a maloletnik je lice koje je navršilo 14, a nije navršilo 18 godina.

Član 2.

Prema detetu se primenjuju sledeća policijska ovlašćenja: upozorenje i naređenje, provera i utvrđivanje identiteta lica, pozivanje, dovođenje, zadržavanje i privremeno ograničenje slobode kretanja, prikupljanje obaveštenja, privremeno oduzimanje predmeta, zaustavljanje i pregled lica, predmeta i saobraćajnih sredstava i upotreba sredstava prinude pod uslovima i uz ograničenja propisana zakonom.

Pored ovlašćenja iz stava 1. ovog člana prema maloletniku se primenjuju i policijska ovlašćenja: zadržavanje lica u slučajevima propisanim zakonom, saslušanje maloletnika u svojstvu osumnjičenog i utvrđivanje prisustva alkohola i/ili psihoaktivnih supstanci.

Član 3.

U primeni policijskih ovlašćenja prema maloletnom licu, svi policijski službenici dužni su, da vode računa o pravnom statusu, najboljim interesima, zdravlju i dostojanstvu ličnosti maloletnog lica, psihičkim, emocionalnim i drugim ličnim svojstvima i zaštiti njegove privatnosti, kao i da izbegavaju eventualni nastanak štetnih posledica po maloletno lice.

Policijska ovlašćenja prema maloletnom licu, primenjuju se hitno, uz poštovanje načela zakonitosti, profesionalnosti, ravnopravnosti i humanosti, na jeziku koji maloletno lice razume, uz prethodno obaveštenje o zakonskim razlozima za primenu ovlašćenja i njegovim pravima, uz uvažavanje međunarodnih normi i standarda Ujedinjenih nacija i Saveta Evrope.

O preduzetim policijskim ovlašćenjima, kao i razlozima za njihovo preduzimanje obaveštava se na jeziku koji razume maloletno lice prema kome se postupa, njegov roditelj ili staratelj, predstavnik organa starateljstva ili ustanove za smeštaj maloletnika (u daljem tekstu: drugi zakonski zastupnik) u kojoj je maloletno lice smešteno.

U zavisnosti od vrste ovlašćenja koje se primenjuje, policijski službenik će nakon usmeno datog obaveštenja maloletnom licu i licima iz stava 3. ovog člana, uručiti i pismeno obaveštenje o pravima maloletnog lica i proveriti da li je maloletno lice razumelo prava i obaveze.

Obrazac 1. i 2. pismenog obaveštenja o pravima maloletnog lica odštampani su uz ovaj pravilnik i čine njegov sastavni deo.

Član 4.

Policijska ovlašćenja prema maloletnom licu primenjuju svi policijski službenici kada su ispunjeni zakonom propisani uslovi za njihovu primenu.

Prema maloletnom licu za koje postoji osnov sumnje da je učinilo krivično delo za koje se gonjenje preduzima po službenoj dužnosti postupa policajac za maloletnike.

Prikupljanje obaveštenja u svojstvu građanina od maloletnog lica i saslušanje maloletnika u svojstvu osumnjičenog u prisustvu branioca obavlja policajac za maloletnike.

Izuzetno, kada zbog okolnosti slučaja ne može da postupa policajac za maloletnike, zameniće ga drugi policijski službenik koji je završio obuku u oblasti prava deteta i maloletničkog krivičnog prava.

Prema maloletnom licu za koje postoji sumnja da je izvršilo prekršaj postupa policijski službenik u uniformi ili građanskom odelu koji je završio obuku u oblasti prava deteta i maloletničkog krivičnog prava.

Policajac za maloletnike je policijski službenik kriminalističke policije koji obavlja poslove prevencije i suzbijanja maloletničkog kriminala koji je završio obuku u oblasti prava deteta i maloletničkog krivičnog prava.

Drugi policijski službenik je policijski službenik u uniformi ili građanskom odelu koji je završio obuku u oblasti prava deteta i maloletničkog krivičnog prava i koji postupa prema maloletnom licu ako zbog okolnosti slučaja ne može da postupa policajac za maloletnike.

Član 5.

Policijski službenik će u svakom konkretnom slučaju da proceni da li policijsko ovlašćenje može da primeni na bezbedan način, odnosno bez ugrožavanja bezbednosti maloletnog i drugih lica, kao i svoje bezbednosti.

Policijski službenik koji neposredno primenjuje policijsko ovlašćenje, kao i policijski službenik koji je prisutan na mestu primene ovlašćenja, a neposredno ga ne primenjuje, trebalo bi uvek da budu spremni da odbiju eventualni napad od sebe ili drugog lica ili da spreče eventualno samopovređivanje ili bekstvo maloletnog lica prema kome se primenjuje policijsko ovlašćenje.

Ako policijski službenik proceni da policijsko ovlašćenje ne može da primeni na bezbedan način, o tome će odmah obavestiti dežurnu službu svoje organizacione jedinice ili neposrednog rukovodioca i tražiti potrebnu pomoć radi obezbeđivanja uslova za primenu policijskog ovlašćenja.

Policijski službenik će uvek kada za to postoje uslovi pre primene policijskih ovlašćenja prema maloletnom licu, obavestiti lica iz člana 3. stav 3. ovog pravilnika, nakon čega će im predati maloletno lice.

II. NAČIN I USLOVI PRIMENE POLICIJSKIH OVLAŠĆENJA PREMA MALOLETNOM LICU

Upozorenje i naređenje prema maloletnom licu

Član 6.

Prema maloletnom licu, policijski službenik može davati upozorenja i naređenja usmeno, pismeno, pomoću tehničkih sredstava za pojačavanje zvuka, pismenim naredbama na odgovarajućem displeju, svetlosnim ili zvučnim signalima, rukom ili položajem tela policijskog službenika.

Upozorenje i naređenje mora biti jasno i nedvosmisleno izraženo.

Član 7.

Pismeno upozorenje i naređenje, policijski službenik dostavlja licima iz člana 3. stava 3. ovog pravilnika.

Obrazac 3. pismenog upozorenja i naređenja odštampan je uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo.

Provera i utvrđivanje identiteta maloletnog lica

Član 8.

Policijski službenik, kada su za to ispunjeni uslovi propisani zakonom, ili na obrazložen zahtev državnog organa vrši proveru identiteta maloletnog lica uvidom u javnu ili drugu ispravu sa fotografijom ili očitavanjem elektronskih dokumenata tehničkim sredstvima za to namenjenim.

Provera identiteta maloletnog lica koje nema kod sebe ispravu iz stava 1. ovog člana može da se izvrši i na osnovu izjave lica čiji se identitet može proveriti, a ako je prebivalište maloletnog lica u blizini provera identiteta izvršiće se na adresi lica iz člana 3. stav 3. ovog pravilnika.

Izveštaj o izvršenoj proveru identiteta maloletnog lica, policijski službenik, dostaviće podnosiocu zahteva u pismenoj formi, a sa razlozima vršenja provere identiteta upoznaće lica iz člana 3. stav 3. ovog pravilnika.

Član 9.

Utvrđivanje identiteta maloletnog lica vrši se kada identitet nije moguće proveriti ili se sumnja u verodostojnost javne ili druge isprave sa fotografijom, kada postoji sumnja da je maloletno lice izvršilo krivično delo ili prekršaj.

Utvrđivanje identiteta maloletnog lica, vrši se uvidom u evidencije državnih organa u skladu sa zakonom.

Ukoliko nije moguće utvrditi identitet na način propisan u stavu 2. ovog člana, identitet će biti utvrđen primenom metoda i upotrebom sredstva kriminalističke taktike i forenzike, medicinskih ili drugim odgovarajućim veštačenjem, uz obezbeđivanje naredbe u skladu sa zakonom.

O utvrđivanju identiteta maloletnog lica, policijski službenik sačinjava izveštaj i dostavlja ga organu pred kojim se vodi postupak, a sa razlozima utvrđivanja identiteta upoznaće lica iz člana 3. stav 3. ovog pravilnika.

Pozivanje maloletnog lica

Član 10.

Maloletno lice poziva se dostavljanjem pismenog poziva licima iz člana 3. stava 3. ovog pravilnika.

Dete se može pozivati samo u svojstvu građanina radi prikupljanja obaveštenja u vezi krivičnog dela ili prekršaja, s tim da lica iz člana 3. stava 3. ovog pravilnika mogu odlučiti da li će ga dovesti uzimajući u obzir najbolji interes deteta, pri čemu se u pozivu neće navesti upozorenje da u slučaju neodazivanja može biti prinudno dovedeno.

Maloletnik se poziva u svojstvu građanina radi prikupljanja obaveštenja ili u svojstvu osumnjičenog radi saslušanja u vezi krivičnog dela, kada takvu radnju javni tužilac za maloletnike poveri policiji, kao i u slučaju izvršenja prekršaja, a u skladu sa stavom 1. ovog člana.

Maloletniku za koga postoje osnovi sumnje da je izvršio krivično delo ili prekršaj, a postoji potreba hitnog postupanja ili druge okolnosti, policijski službenik uručiće poziv o čemu će odmah obavestiti lica iz člana 3. stava 3. ovog pravilnika.

Član 11.

U posebnim slučajevima pozivanja maloletnog lica, propisanim zakonom, na zahtev ili uz saglasnost maloletnog lica koje se poziva, i lica iz člana 3. stava 3. ovog pravilnika policijski službenik može ih službenim vozilom policije prevesti do službenih prostorija.

O upućenom pozivu iz stava 1. ovog člana policijski službenik sačinjava službenu belešku, a licu koje se odazvalo pozivu, na njegov zahtev izdaje o tome pismenu potvrdu.

U posebnim slučajevima pozivanja maloletno lice može se pozivati i putem sredstava javnog obaveštavanja pod uslovima propisanim zakonom, po odobrenju direktora policije.

Dovođenje maloletnog lica

Član 12.

Maloletno lice u službene prostorije policije dovodi se radi utvrđivanja identiteta lica iz člana 9. stava 1. ovog pravilnika.

Maloletno lice se dovodi u službene prostorije policije kada se zatekne na javnom prostoru, a nije u stanju da se samo vrati na adresu prebivališta ili boravišta, odnosno nije u stanju da pruži podatke o sebi.

Nakon utvrđenih činjenica iz st. 1. i 2. ovog člana, policijski službenik odmah obaveštava lica iz člana 3. stava 3. ovog pravilnika, poziva ih da preuzmu maloletno lice i sačinjava izveštaj koji dostavlja centru za socijalni rad po mestu prebivališta ili boravišta roditelja ili drugog zakonskog zastupnika.

Izveštaj iz stava 3. ovog člana policijski službenik odlaže u evidencije koje se vode u skladu sa odredbama zakona o evidencijama i obradi podataka u oblasti unutrašnjih poslova.

Član 13.

Maloletnik se dovodi u nadležni sud ili ustanovu na osnovu naredbe za dovođenje izdate od strane sudije za maloletnike ili sudije prekršajnog suda, kao i na osnovu obaveštenja organa starateljstva, odnosno upravnika vaspitne ustanove radi upućivanja u vaspitnu ustanovu ili posebnu ustanovu za lečenje i osposobljavanje kada se dovođenje vrši u pratnji zdravstvenih radnika.

Naredba iz stava 1. ovog člana predaje se maloletniku o čemu će policijski službenik odmah obavestiti lica iz člana 3. stava 3. ovog pravilnika.

Dovođenje maloletnika na način propisan u stavu 1. ovog člana obavljaju policijski službenici u građanskom odelu i službenim vozilom bez policijskih obeležja, ukoliko se lice dovodi vozilom.

Izuzetno, pod uslovima propisanim zakonom, dovođenje maloletnog lica bez naredbe suda ili odgovarajućeg rešenja nadležne ustanove mogu da obave i policijski službenici u uniformi i službenim vozilom sa policijskim obeležjima.

Ako se dovođenje maloletnog lica iz ovog člana vrši službenim vozilom koje nema poseban prostor za smeštaj dovedenih lica, lice se smešta na sedište iza lica koje se prevozi na prednjem sedištu, a na sedištu iza vozača policijski službenik koji vrši dovođenje.

Ako se maloletno lice iz ovog člana dovodi sredstvima javnog saobraćaja, kada je to moguće, prevozi se odvojeno od ostalih putnika.

Kada se dovođenje vrši službenim vozilom koje ima poseban prostor za smeštaj lica koja se dovode, maloletnik se smešta u taj prostor. Vozilo koje ima poseban prostor za smeštaj lica koja se dovode ne može se koristiti za dovođenje deteta.

Dovedeno maloletno lice mora biti pod stalnim nadzorom policijskog službenika i o njegovom dovođenju se odmah obaveštavaju lica iz člana 3. stava 3. ovog pravilnika.

Član 14.

Kada po odluci nadležnog organa treba dovesti maloletno lice koje neguje ili se stara o deci ili drugim licima, policijski službenik o primeni ovog ovlašćenja obaveštava nadležni organ starateljstva, i dalje postupati po njegovoj odluci.

Član 15.

Policijski službenik koji vrši dovođenje maloletnog lica, konstatovaće u formi zabeleške na aktu kojim je naređeno dovođenje maloletnog lica, činjenicu kada i kome je lice predato i da li lice ima ili nema vidljive telesne povrede, odnosno da li se žali na postupanje policijskog službenika prema njemu i tražiće od službenog lica organa kome je lice predao, da potpiše i overi zabelešku.

Član 16.

Prilikom dovođenja maloletnog lica iz čl. 12–15. ovog pravilnika, policijski službenik će primeniti sredstva prinude ukoliko su se stekli zakonski uslovi.

Zadržavanje i privremeno ograničenje slobode kretanja maloletnog lica

Član 17.

Maloletnik za koga postoji osnov sumnje da je učinilac krivičnog dela i prema kome se preduzimaju radnje u predistražnom postupku, može biti zadržan na mestu izvršenja krivičnog dela do dolaska javnog tužioca za maloletnike, a ne duže od šest časova.

Maloletnik može biti zadržan na osnovu naredbe sudije prekršajnog suda ili na osnovu rešenja ovlašćenog policijskog službenika ako je zatečen u vršenju prekršaja pod dejstvom alkohola ili drugih psihoaktivnih supstanci kada postoji opasnost da će i dalje vršiti prekršaje.

Kada se na mestu izvršenja krivičnog dela ili prekršaja zatekne lice za koje se nakon utvrđivanja identiteta utvrdi da se radi o detetu, odmah će se obavestiti lica iz člana 3. stav 3. ovog pravilnika, javni tužilac za maloletnike ili sudija prekršajnog suda kojima će se na njihov zahtev dostaviti izveštaj.

Maloletnom licu može se u slučajevima sprovođenja potere, pregleda određenih objekata i prostora, zaseda, racija i blokada saobraćajnih i drugih površina ograničiti sloboda kretanja na određenom prostoru ili objektu najduže do osam časova na osnovu odluke direktora policije ili načelnika policijske uprave ili lica koje oni za to ovlaste.

Ukoliko ograničenje slobode kretanja traje duže od osam časova potrebno je odobrenje nadležnog suda.

Prikupljanje obaveštenja od maloletnog lica i saslušanje maloletnika u svojstvu osumnjičenog

Član 18.

Prikupljanje obaveštenja od maloletnog lica u svojstvu građanina, obavlja policajac za maloletnike obavezno u prisustvu lica iz člana 3. stava 3. ovog pravilnika.

O prikupljenom obaveštenju sačinjava se službena beleška o obaveštenju primljenom od građana koju potpisuje policajac za maloletnike. Na zahtev maloletnog i lica iz člana 3. stava 3. ovog pravilnika policijski službenik izdaće kopiju službene beleške.

Saslušanje maloletnika u svojstvu osumnjičenog obavlja policajac za maloletnike kada mu ovo ovlašćenje poveri javni tužilac za maloletnike. Saslušanju maloletnika obavezno prisustvuju branilac i lica iz člana 3. stava 3. ovog pravilnika.

Nakon saslušanja maloletnika, policajac za maloletnike sačinjava zapisnik o saslušanju, koji potpisuju policajac za maloletnike, javni tužilac za maloletnike ukoliko je prisustvovao saslušanju, maloletnik, branilac maloletnika i lica iz člana 3. stava 3. ovog pravilnika.

Privremeno oduzimanje predmeta od maloletnog lica

Član 19.

Policijski službenik može od maloletnog lica privremeno oduzeti predmete pod uslovima i na način propisan zakonom.

O privremeno oduzetim predmetima policijski službenik sačinjava zapisnik ili službenu belešku i izdaje potvrdu, koju potpisuju policijski službenik, maloletnik i lica iz člana 3. stava 3. ovog pravilnika.

Kada su predmeti privremeno oduzeti od deteta, potvrdu potpisuju lica iz člana 3. stava 3. ovog pravilnika.

Primerak potvrde se uručuje maloletniku ili licima iz člana 3. stava 3. ovog pravilnika.

Sa privremeno oduzetim predmetima postupa se u skladu sa zakonom.

Zaustavljanje i pregled maloletnog lica, predmeta i saobraćajnih sredstava

Član 20.

Policijski službenik može da zaustavi i izvrši pregled maloletnog lica, predmeta koje maloletno lice nosi sa sobom i saobraćajnog sredstva kojim se prevozi, odnosno u kome se nalazi kada su za to ispunjeni uslovi propisani zakonom.

Policijski službenik izdvojiće od drugih lica maloletno lice nad kojim obavlja pregled i pre početka pregleda upoznati ga sa razlozima vršenja pregleda. Na ovaj način neće postupiti prilikom vršenja pregleda na javnim skupovima, odnosno ako bi time doveo u pitanje izvršenje pregleda ili izvršenje službenog zadatka.

Pregled maloletnog lica policijski službenik vrši vizuelno.

Kada policijski službenik vizuelnim pregledom posumnja da maloletno lice ima predmete koji se po zakonu moraju oduzeti, izvršiće pregled maloletnog lica tako što će rukama dodirivati površinu njegove odeće, bez stavljanja ruku u džepove odeće.

Kada policijski službenik nakon izvršenog pregleda utvrdi da se u odeći ili obući maloletnog lica nalaze predmeti, pitaće ga da mu objasni koje predmete ima u svom posedu, pozvaće ga da mu iste pokaže i kada utvrdi da se radi o predmetima koji se po zakonu moraju oduzeti, pozvaće ga da ih dobrovoljno preda.

Ukoliko maloletno lice dobrovoljno preda predmete koji se po zakonu moraju oduzeti, policijski službenik će postupiti u skladu sa članom 19. ovog pravilnika.

Ukoliko maloletno lice odbije da preda predmete, policijski službenik će pribaviti naredbu za pretresanje lica i sprovedeće istu.

Izuzetno, prilikom lišenja slobode ili izvršenja naredbe za dovođenje maloletnika, policijski službenik izvršiće pretresanje bez naredbe suda i prisustva svedoka, ukoliko maloletnik poseduje oružje ili oruđe za napad ili ako postoji sumnja da će odbaciti, sakriti ili uništiti predmete koje treba od njega oduzeti kao dokaz u postupku, o čemu će odmah podneti izveštaj sudiji za maloletnike.

Kada okolnosti slučaja to zahtevaju pregled se može izvršiti i uz korišćenje tehničkih sredstava ili upotrebu službenog psa.

Pregled maloletnog lica izvršiće policijski službenik istog pola.

Član 21.

Pre vršenja pregleda predmeta koje sa sobom nosi maloletno lice, odnosno pregleda saobraćajnog sredstva kojim se maloletno lice prevozi, odnosno u kome se nalazi policijski službenik pozvaće maloletno lice da mu omogući uvid u sadržaj predmeta, odnosno saobraćajnog sredstva.

Ukoliko maloletno lice odbije da omogući uvid u sadržaj predmeta koji se po zakonu moraju oduzeti, odnosno saobraćajnog sredstva, policijski službenik će zadržati maloletno lice do pribavljanja naredbe za pretresanje i sprovedeće istu.

Zadržavanje iz stava 2. ovog člana može trajati najduže do šest časova.

Utvrđivanje prisustva alkohola i/ili psihoaktivnih supstanci kod maloletnika

Član 22.

Kada se posumnja da je maloletnik u vreme izvršenja krivičnog dela bio pod uticajem alkohola i/ili psihoaktivnih supstanci preduzeće se neophodne radnje u cilju utvrđivanja prisustva ovih supstanci u njegovom organizmu.

Utvrđivanje prisustva alkohola i/ili psihoaktivnih supstanci vrši se u skladu sa uslovima i na način propisan zakonom i po tehničkim pravilima sredstava koja se za ovu svrhu koriste.

Maloletniku koji je upravljalo motornim vozilom koje je učestvovalo u saobraćajnoj nezgodi u kojoj ima poginulih lica, u skladu sa zakonom uzeće se krv ili urin radi utvrđivanja eventualnog prisustva alkohola, odnosno psihoaktivnih supstanci.

Policijski službenik radi uzimanja uzoraka biološkog porekla od maloletnika pribavlja naredbu javnog tužioca za maloletnike ili sudije za maloletnike, a samo uzimanje uzoraka biološkog porekla preduzima zdravstveni radnik.

Maloletnik za koga se sumnja da je pod dejstvom alkohola i/ili psihoaktivnih supstanci, izvršio prekršaj ili je upravljao motornim vozilom koje je učestvovalo u saobraćajnoj nezgodi u kojoj nema poginulih lica u skladu sa zakonom obavezno će se uz pomoć tehničkih sredstava podvrgnuti ispitivanju radi utvrđivanja eventualnog prisustva ovih supstanci u njegovom organizmu, o čemu će se sačiniti zapisnik.

Neposredno pre primene ovlašćenja iz ovog člana, policijski službenik upoznaće maloletnika sa razlozima za njegovu primenu, a nakon završetka primene ovlašćenja upoznaće ga sa rezultatima i obavestiti lica iz člana 3. stava 3. ovog pravilnika.

Upotreba sredstava prinude prema maloletnom licu

Član 23.

Upotreba sredstava prinude prema maloletnom licu vrši se pod uslovima i na način propisan zakonom, čuvajući ljudski život, dostojanstvo i uz nastojanje da se prouzrokuje što manje povreda i minimalna materijalna šteta.

Policijski službenik upotrebiće sredstva prinude prema maloletnom licu samo ako se na drugi način ne može izvršiti službeni zadatak, nastojeći da pri tome upotrebi najblaža sredstva prinude izbegavajući štetne posledice.

Pre upotrebe sredstva prinude, kada god je to moguće i ne dovodeći u pitanje izvršenje službenog zadatka policijski službenik upozoriće maloletno lice da će prema njemu upotrebiti sredstvo prinude.

Kada kao posledica upotrebe sredstava prinude nastanu povrede kod maloletnog lica, policijski službenik osiguraće da se pomoć povređenom maloletnom licu pruži bez odlaganja i o tome odmah obaveštava lica iz člana 3. stava 3. ovog pravilnika.

O svakoj upotrebi sredstava prinude prema maloletnom licu policijski službenik u pismenom obliku podnosi izveštaj nadređenom policijskom službeniku što je pre moguće, a najkasnije 24 časa od upotrebe sredstava prinude .

Sadržina izveštaja o upotrebi sredstava prinude iz stava 5. ovog člana propisana je zakonom.

Ograničenja upotrebe sredstava prinude prema maloletnom licu

Član 24.

Fizička snaga može se upotrebiti prema detetu, samo ako ono hladnim ili vatrenim oružjem, odnosno drugim opasnim predmetom ugrožava život lica.

Hemijska sredstva mogu se upotrebiti u blizini dečjih ustanova i škola uz preduzimanje posebnih mera zaštite zdravlja.

Eksplozivna sredstva nije dozvoljeno upotrebiti prema maloletnom licu.

Upotreba vatrenog oružja nije dozvoljena prema maloletnim licima, osim u slučaju kada je to jedini način za odbranu od neposrednog napada ili opasnosti kojim se ugrožava život policijskog službenika ili život drugog lica.

III. ZAVRŠNE ODREDBE

Član 25.

Na sadržinu i izgled izveštaja, službene beleške, potvrde, zapisnika i drugih pismena koja se sačinjavaju u vezi primene policijskog ovlašćenja prema maloletnim licima, shodno se primenjuje odredba člana 110. Pravilnika o policijskim ovlašćenjima („Službeni glasnik RS”, broj 41/19).

Član 26.

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaju da važe član 12. stav 2. i član 25. Pravilnika o policijskim ovlašćenjima („Službeni glasnik RS”, broj 54/06).

Član 27.

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

01 broj 9811/19-13

U Beogradu, 21. novembra 2019. godine

Ministar,

dr **Nebojša Stefanović**, s.r.

Prilozi

[Obrazac 1- Obaveštenje o pravima maloletnog lica u predistražnom postupku](#)

[Obrazac 2 - Obaveštenje o pravima maloletnog lica u prekršajnom postupku](#)

[Obrazac 3 -Upozorenje i naređenje](#)

Republika Srbija
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
Direkcija policije
PU _____
PS/PI _____
Dana _____
Mesto _____

Obrazac 1

OBAVEŠTENJE O PRAVIMA MALOLETNOGLICA U PREDISTRAŽNOM POSTUPKU

Kada policajac za maloletnike ili drugi policajac obučen za rad sa decom i mladima postupa prema tebi, dužan je da ti, na jeziku koji razumeš, objasni koje policijsko ovlašćenje primenjuje i u zavisnosti od vrste ovlašćenja koja prava imaš.

1. Prikupljanje obaveštenja od građana

Ako znaš nešto o izvršenom krivičnom delu i licu koje je to učinilo, policija može da te preko tvojih roditelja ili staratelja pozove na razgovor, pri čemu će navesti razlog pozivanja i da je obavezno prisustvo tvojih roditelja ili staratelja.

Ukoliko si stariji/a od 14 godina, u pozivu možeš biti upozoren/a da ćeš biti prinudno doveden/a ako se ne odazoveš pozivu, a ako nisi bio/la upozoren/a policija te ne može protiv tvoje volje dovesti.

Razgovor sa tobom može trajati najduže do četiri sata i obavlja se obavezno u prisustvu tvojih roditelja ili staratelja. Niko te ne može naterati da kažeš ono što ne želiš.

O onome što si rekao/la napisaće se službena beleška, koja će ti se pročitati, i u nju će se uneti tvoje i primedbe tvojih roditelja ili staratelja. Ukoliko to budete zahtevali, dobićete kopiju službene beleške.

Policija ne može da te dovede da bi ponovo pričao/la o krivičnom delu, kao i licu koje je to učinilo ako ti to ne želiš.

Ukoliko postoji sumnja da je tvoj roditelj ili staratelj izvršio krivično delo prema tebi, odnosno ukoliko svojim ponašanjem ometa razgovor, obezbediće se prisustvo predstavnika centra za socijalni rad ili ustanove u koju sismesthen/a, koji će umesto tvojih roditelja ili staratelja prisustvovati daljem razgovoru i po potrebi preduzeti mere zaštite.

2. Saslušanje osumnjičenog

Kada postoje saznanja da si izvršio/la krivično delo, policija može preko tvojih roditelja ili staratelja da te pozove u svojstvu osumnjičenog/ne na razgovor, pri čemu će navesti razlog pozivanja i da je obavezno prisustvo tvojih roditelja ili staratelja, kao i upozorenje da ćeš biti prinudno doveden/a ako se ne odazoveš pozivu.

U pozivu će se navesti da imaš pravo na branioca po ličnom izboru, a ukoliko ga nemaš ili ne želiš, javni tužilac za maloletnike će ti obezbediti branioca po službenoj dužnosti, obučenog za rad sa decom i mladima.

Kada po pozivu dođeš u policiju ili ako se ne odazoveš na poziv pa te policija dovede u svoje prostorije, kao i kada se tokom prikupljanja obaveštenja od tebe u svojstvu građanina utvrdi da postoji sumnja da si izvršio/la krivično delo o tome će se odmah obavestiti javni tužilac za

maloletnike koji će odlučiti da li će te saslušati u svojstvu osumnjičenog ili će poveriti policiji da obavi tvoje saslušanje kome može prisustvovati.

Tvoje saslušanje obavlja se obavezno u prisustvu tvojih roditelja ili staratelja, kao i branioca.

Prilikom tvog saslušanja u policiji, ti, tvoji roditelji ili staratelj, u najkraćem roku neposredno pre saslušanja bićete obavješteni:

- o krivičnom delu koje ti se stavlja na teret,
- da sve što izjaviš može biti korišćeno kao dokaz u postupku,
- da ne moraš ništa da kažeš, da ne odgovoriš na pojedina pitanja, ili da slobodno izneseš svoju odbranu i priznaš ili ne priznaš da si kriv/a,
- da je prisustvo branioca obavezno i da ga ti, tvoji roditelji ili staratelj možete izabrati,
- ako nemaš branioca, javni tužilac za maloletnike obezbediće ti branioca po službenoj dužnosti obučenog za rad sa decom i mladima,
- da pre prvog saslušanja pročitaš krivičnu prijavu i priloge, koji se uz prijavu dostavljaju javnom tužiocu za maloletnike.

O tvom saslušanju sastavlja se zapisnik u kome se navodi da si poučen/a o pravima u svojstvu osumnjičenog, ujedno unose se i druge važne informacije i podaci koji se odnose na tebe.

Zapisnik ćeš pročitati i potpisati, a osim tebe, zapisnik potpisuju branilac, tvoji roditelji ili staratelj, policajac i javni tužilac za maloletnike, ako je prisustvovao saslušanju. Posle saslušanja, zapisnik se sa krivičnom prijavom dostavlja javnom tužiocu za maloletnike.

3. Policijsko hapšenje

Ako te policija zatekne u izvršenju krivičnog dela za koje je propisana kazna zatvora preko 10 godina ili kazna od pet godina za krivično delo sa elementima nasilja, a postoje okolnosti koje ukazuju da ćeš uništiti dokaze ili tragove, ometati postupak, ponovo učiniti ili dovršiti započeto ili krivično delo kojim pretiš, dužna je da te uhapsi, informiše o tvojim pravima i odmah, a najkasnije do osam sati, preda sudiji za maloletnike.

Policajac koji te je uhapsio dužan je da ti se predstavi, da pokaže službenu značku i legitimaciju, i da sa tobom postupa u tvom najboljem interesu uz poštovanje tvoje ličnosti, dostojanstva i zdravlja.

Prilikom hapšenja, policajac može preduzeti prinudne mere na način i pod uslovima kako je to zakonom predviđeno (na primer, može da ti ograniči slobodu kretanja na određenom prostoru, upotrebi fizičku snagu ili sredstva za vezivanje).

Nakon hapšenja, odmah će ti biti saopštena prava koja ima osumnjičeni prilikom saslušanja, kao i:

- zašto si uhapšen/a,
- da pre nego što počne saslušanje, imaš pravo na poverljivi razgovor sa braniocem, koji se nadzire samo gledanjem ali ne i slušanjem,
- da će o vremenu i mestu hapšenja odmah biti obavješteni tvoji roditelji ili staratelj, diplomatsko-konzularni predstavnik države čiji/ja si državljanin/ka, predstavnik odgovarajuće međunarodne organizacije ako si izbeglica ili lice bez državljanstva,
- da ukoliko zatražiš, u svako doba te bez odlaganja pregleda lekar po ličnom izboru, a ukoliko on nije dostupan, lekar koga ti odredi javni tužilac za maloletnike ili sudija za maloletnike,
- kada je očigledno da ti je neophodna hitna lekarska pomoć, policija će ti uz prethodno obavještenje javnog tužioca za maloletnike omogućiti pružanje medicinske pomoći od strane zdravstvene ustanove, koja je dužna da ti takvu vrstu pomoći pruži.

Policijski službenik _____ dana _____ u _____ časova, saopštio mi je
prava _____ i
uručio primerak obrasca koji/a sam pročitao/la – odbio/la da pročitam.

potpis policijskog službenika

potpis maloletnog lica

potpis roditelja/staratelja

Napomena¹:

Ukoliko maloletno lice nije pročitalo ili je odbilo da pročita obrazac, navesti razlog i konstatovati da je usmeno poučeno o svojim zakonskim pravima:

Ukoliko maloletno lice odbije da potpiše obrazac koji je pročitao, navesti razlog:

Ukoliko roditelj/staratelj nije pročitao ili je odbio da pročita i potpiše obrazac navesti razlog:

¹Ako roditelj/staratelj nije prisutan, jer se njegovo prisustvo iz objektivnih razloga nije moglo obezbediti, zameniće ga predstavnik organa starateljstva - centra za socijalni rad ili ustanove u kojoj je maloletno lice smештено.

Direkcija policije

PU _____

PS/PI _____

Dana _____

Mesto _____

OBAVEŠTENJE O PRAVIMA MALOLETNOG LICA U PREKRŠAJNOM POSTUPKU

Kada policajac obučen za rad sa decom i mladima postupa prema tebi, dužan je da ti, na jeziku koji razumeš, objasni koje policijsko ovlašćenje primenjuje i u zavisnosti od vrste ovlašćenja koja prava imaš.

1. Prikupljanje obaveštenja od građana

Ako znaš nešto o izvršenom prekršaju i licu koje je to učinilo, policija može da te preko tvojih roditelja ili staratelja pozove na razgovor, pri čemu će navesti razlog pozivanja i da je obavezno prisustvo tvojih roditelja ili staratelja.

Ukoliko si stariji/a od 14 godina, u pozivu možeš biti upozoren/a da ćeš biti prinudno doveden/a ako se ne odazoveš pozivu, a ako nisi bio/la upozoren/a policija te ne može protiv tvoje volje dovesti.

Razgovor sa tobom može trajati najduže do četiri sata i obavlja se obavezno u prisustvu tvojih roditelja ili staratelja. Niko te ne može naterati da kažeš ono što ne želiš.

O onome što si rekao/la napisaće se službena beleška, koja će ti se pročitati, i u nju će se uneti tvoje i primedbe tvojih roditelja ili staratelja. Ukoliko to budete zahtevali, dobićete kopiju službene beleške.

Policija ne može da te dovede da bi ponovo pričao/la o prekršaju, kao i licu koje je to učinilo ako ti to ne želiš.

Ukoliko postoji sumnja da je tvoj roditelj ili staratelj izvršio prekršaj prema tebi, odnosno ukoliko svojim ponašanjem ometa razgovor, obezbediće se prisustvo predstavnika centra za socijalni rad ili ustanove u koju sismešten/a, koji će umesto tvojih roditelja ili staratelja prisustvovati daljem razgovoru i po potrebi preduzeti mere zaštite.

2. Saslušanje osumnjičenog

Kada postoje saznanja da si izvršio/la prekršaj, policija može preko tvojih roditelja ili staratelja da te pozove u svojstvu osumnjičenog/ne na razgovor, pri čemu će navesti razlog pozivanja i da je obavezno prisustvo tvojih roditelja ili staratelja.

U pozivu će se navesti, da imaš pravo na branioca po tvom ličnom izboru koji može prisustvovati tvom saslušanju, kao i upozorenje da ćeš biti prinudno doveden/a ako se ne odazoveš pozivu.

Prilikom tvog saslušanja u policiji, ti, tvoji roditelji ili staratelj, u najkraćem roku neposredno pre saslušanja bićete obavešteni:

- o prekršaju koje ti se stavlja na teret,
- da sve što izjaviš može biti korišćeno kao dokaz u postupku,
- da ne moraš ništa da kažeš, da ne odgovoriš na pojedina pitanja, ili da slobodno izneseš svoju odbranu i priznaš ili ne priznaš da si kriv/a,

- da ti, tvoji roditelji ili staratelj možete izabrati branioca koji može prisustvovati saslušanju.

O tvom saslušanju se sastavlja zapisnik u kome se navodi da si poučen/a o pravima u svojstvu osumnjičenog, ujedno unose se i druge važne informacije i podaci koji se odnose na tebe.

Zapisnik ćeš pročitati i potpisati, a osim tebe, zapisnik potpisuju tvoji roditelji ili staratelj, policajac i branilac ukoliko je prisustvovao saslušanju.

Ukoliko nakon tvog saslušanja i dokaza kojima raspolaže, policija smatra, da si izvršio/la prekršaj, napisaće zahtev za pokretanje prekršajnog postupka i zajedno sa zapisnikom dostaviće ga prekršajnom sudu.

3. Dovodjenje sudiji prekršajnog suda i zadržavanje

Kada te policajac zatekne u vršenju prekršaja, dužan je da te spreči u daljem vršenju prekršaja, da ti se predstavi, pokaže službenu značku i legitimaciju, i sa tobom postupa u tvom najboljem interesu uz poštovanje tvoje ličnosti, dostojanstva i zdravlja.

Prilikom sprečavanja vršenja prekršaja, policajac prema tebi može preduzeti prinudne mere na način i pod uslovima kako je to zakonom predviđeno (na primer, može da ti ograniči slobodu kretanja na određenom prostoru, upotrebi fizičku snagu ili sredstva za vezivanje).

Ako ne može da utvrdi ko si, kako se zoveš, koliko imaš godina, adresu i mesto gde živiš, jer nisi prijavljen/a, kao i ako postoji sumnja da ćeš pobeći, opasnost da ćeš nastaviti da vršiš prekršaj ili ga ponoviti i izbeći prekršajni postupak, odmah ćeš uz zahtev za pokretanje prekršajnog postupka biti priveden sudiji prekršajnog suda.

Ukoliko policija ne može odmah da te privede sudiji prekršajnog suda, samo sudija može narediti da budeš zadržan najduže do 24 časa.

Ako upravljaš motornim vozilom i kada prilikom kontrole policija uz pomoć odgovarajućih tehničkih sredstava utvrdi da imaš alkohol u krvi, odnosno da si pod dejstvom psihoaktivnih supstanci, kao i ako odbiješ da se obavi ispitivanje prisustva alkohola ili psihoaktivnih supstanci u tvom organizmu, policija će te obavezno zadržati do otrežnjenja, a najduže 12 časova.

O tvom zadržavanju, policija, odmah obaveštava tvoje roditelje ili staratelje, upoznaje ih da možeš uzeti branioca koji može prisustvovati tvom saslušanju, omogućava ti da stupiš u kontakt sa njima i u njihovom prisustvu daje ti primerak rešenja o zadržavanju, a zatim na jeziku koji razumeš obaveštava te o tvojim pravima:

- da si zadržan/a, i koji su razlozi za tvoje zadržavanje,
- da nisi obavezan/a ništa da izjaviš, da zajedno sa tvojim roditeljima ili starateljem možeš uzeti branioca po vašem izboru,
- da protiv rešenja o zadržavanju imate pravo žalbe sudiji prekršajnog suda u roku od četiri sata od dostavljanja rešenja,
- ako si stranac, o tvom zadržavanju biće obavešteno diplomatsko-konzularno predstavništvo države čiji si državljanin.

Nakon isteka vremena zadržavanja, možeš uz zahtev za pokretanje prekršajnog postupka biti priveden sudiji prekršajnog suda ili predat roditeljima ili staratelju.

Policijski službenik _____ dana _____ u _____ časova, saopštio mi je prava _____ i uručio primerak obrasca koji/a sam pročitao/la – odbio/la da pročitam.

potpis policijskog službenika

potpis maloletnog lica

potpis roditelja/staratelja

Napomena²:

Ukoliko maloletno lice nije pročitalo ili je odbilo da pročita obrazac, navesti razlog i konstatovati da je usmeno poučeno o svojim zakonskim pravima:

Ukoliko maloletno lice odbije da potpiše obrazac koji je pročitao, navesti razlog:

Ukoliko roditelj/staratelj nije pročitao ili je odbio da pročita i potpiše obrazac navesti razlog:

²Ako roditelj/staratelj nije prisutan, jer se njegovo prisustvo iz objektivnih razloga nije moglo обезбедити, замениће га представник органа старатељства - центра за социјални радили установе у којој је малолетно лице смештено.

Direkcija policije

PU _____

PS/PI _____

Dana _____

Mesto _____

U skladu sa čl. 72–74. Zakona o policiji, a u vezi sa čl. 6. i 7. Pravilnika o načinu i uslovima primene policijskih ovlašćenja prema maloletnim licima, daje se

UPOZORENJE I NAREĐENJE

Prema: _____
(ime/ime roditelja ili dr. zakonskog zastupnika/prezime/datum i mesto rođenja i adresa)

Mesto: _____

Vreme: _____

Sadržina upozorenja i naređenja: _____

p o t p i s
policijskog službenika

Napomena: Na poleđini akta konstatovati način dostavljanja Upozorenja i naređenja roditelju ili drugom zakonskom zastupniku maloletnog lica i uz isti priložiti dokaz o prijemu.